

Ivan ĆORUŠA

ISUS GA POGLEDA, ZAVOLI I POZVA **Poruke Ivana Pavla II. za Dan duhovnih** **zvanja**

Sažetak

Zalaganje Ivana Pavla II. na svim područjima crkvenog života nije lagano pratiti. Čak i pojedini vidici pastoralnih zauzimanja iziskuju ustrajno praćenje i proučavanje govora, pisama, poruka... Ovdje je donesen samo djelomični i kratki pregled njegovih poruka za Svjetski dan molitve za duhovna zvanja.

Svaka obnova, napose duhovna, zahtijeva svoga predvodnika. Upravo ova obnova najpotrebnija je u sadašnjem trenutku i našem narodu i ovoj sredini. Stoga je nužna obnova odgoja svećeničkih i redovničkih kandidata, utemeljena na izvornoj Isusovoj poruci, kao i na smjernicama današnjeg crkvenog Učiteljstva. Poruke Ivana Pavla II. za Dan molitve za duhovna zvanja, zasigurno su konkretne upute za ovo naše kompleksno vrijeme. Ovo je samo pokušaj otkrivanja bogate riznice dubokih misli i iskrenih poticaja svima koji su odgovorni za pastoral zvanja.

Uvod

Čovjek današnjeg vremena i ovog podneblja žudi za materijalnom, kulturnom, civilizacijskom..., nadasve za duhovnom obnovom. Upravo ova "željena obnova Crkve velikim dijelom ovisi o svećeničkoj službi koju oživljava Kristov duh".¹ Duhovna obnova našeg naroda zasigurno je nezamisliva i neostvariva bez udjela svećenika naše Crkve. U ovom poslijeratnom vremenu naša mjesna Crkva stoji pred mnoštvom novih životnih pitanja i složenih zadataka. Potrebni su joj predvoditelji koji posjeduju zdravu suvremenost, spremni čuvati blago baštine u "promijenjenim prilikama našeg vremena".²

I bez ovih velikih i značajnih promjena u našoj krajevnoj Crkvi, uz poticaje posljednjeg koncila, Ivan Pavao II. neumorno poziva biskupe da preispitaju i posuvremene uredbe o odgoju svećeničkih kandidata da bi bile prilagođene posebnim uvjetima mjesta i vremena, tako "da bi odgoj svećenika uvijek bio u skladu s pastoralnim potrebama pojedinih krajeva u kojima će oni vršiti svoju službu".³

1 *Optatam totius, 1.*

2 *Isto.*

3 *Isto.*

Isusov susret s mladićem

Papa Ivan Pavao II. često se i rado obraća mladima pozivajući ih na razmišljanje o Kristovu susretu s mladićem (usp. Mk 10,17-22; Mt 19,16-22; Lk 18,18-23). Ovo vrlo živopisno evanđelje, s mnogo uzbudljivih obrata uvjerljivo oslikava lik mladog čovjeka koji želi susret s Isusom.⁴ Mladić je dotrčao Isusu da mu ne izmakne prilika (možda kao što su mladi, napose studenti teologije, trčali pozdraviti Papu, iskazati mu poštovanje poljupcem, te možda "ovjekovječiti" taj radosni trenutak susreta u Sarajevu 12. i 13. travnja 1997.). Poznata Augustinova: "Timeo Deum trenseuntem et non revertentem. - Bojim se da Bog ne prođe, a da se više ne vrati." Pitanje mladih vrlo često se odnosi upravo na sretne i značajne prigode, susrete...

Kako samo mudro, uljudno, kulturno taj mladi čovjek pristupa Isusu. A Isus iako zaslužuje najljepše oslovljavanje: "Učitelju dobri!", skromno upućuje na Jedinoga dobroga, na Boga. Mladiću je cilj uzvišen - život vječni, baština vječna. "Što mi je činiti", pita mladić. "Njegovo je pitanje moglo biti nadahnuto Isusovim prpovijedanjem o skorom nastupu kraljevstva Božjega."⁵ Isus ga upućuje na Dekalog, na Deset zapovijedi Božjih. Još konkretnije, na drugu ploču Mojsijevu, na sedam zapovijedi. Na prvoj ploči, prve tri zapovijedi zahtijevaju iskazivanje časti Bogu. Zapovijedi druge ploče, od četvrte do desete, zaštićuju čovjeka od čovjeka, uređuju pravedan i čovječan obiteljski i društveni život. Iako su izrečene u obliku zabrane, to su božanske upute za bratski suživot. Mladić je ponosno mogao odgovoriti: "Sve sam to očuvao..." Nije samo opsluživao, nego upravo čuvao, kao dragocijenost, kao voljene Božje zapovijedi.⁶

Ne začuđuje nas ovo pitanje jer mladi ljudi opravdano traže nešto novo, što smatraju boljim od naslijeđenoga. Kada ne bi bilo toga, čovječanstvo ne bi toliko napredovalo. Ovaj je mladić bio toliko poučen u vjeri da je imao jasan konačni čovjekov cilj, smisao života: život vječni. Do cilja se mora ići sigurnim putem. Radi se o najvećoj vrednosti, o vječnom životu, zato put iako težak, zahtjevan, mukotrpan, mora biti jasan, određen. Isus ukazuje na jedini put koji vodi "dobrom Bogu", susretu s njim, koji vodi cilju: vršenje zapovijedi. Sažetak svih zapovijedi zaokružen je poznatim zahtjevom iz Zakona: ljubi bližnjega kao samoga sebe. Da moramo štovati i ljubiti Boga, poznato je i onome koji pita za život vječni, ali Isus nanovo naglašava ljubav prema bližnjemu. Redovito je teže ljubiti bližnjega nego Boga. Stoga nam poručuje po apostolu ljubavi: "Tko ne ljubi svoga brata koga vidi, ne može ljubiti Boga koga ne vidi" (1 Iv 4,20). Iako je mladić "sve poznavao", pa čak i čuvao, želi od no-

4 Egzegete se rado i detaljno zaustavljaju na ovom evanđeoskom odlomku ističući glavnu Isusovu poruku da materijalno bogatstvo može biti smetnja u potpunom predanju osobe u službu naviještanja i postizanja "blaga u nebu", usp. R. Pesch, *Das Markusevangelium, II. Teil, Kommentar zu Kap. 8,27-16,20*, Herder, Freiburg-Basel-Wien 1977, 135-146; J. Schmid, *Das Evangelium nach Markus*, Regensburg 1963, 190-198.

5 M. Zovkić, *Vjernička mudrost u učeničkom hodu za Isusom*, u: *Markovo i Ivanovo evanđelje u našoj misli*, Biblijski komentar čitanja u godini B, KS, Zagreb 1995, 393.

6 Usp. B. Duda, *Isus i mladi*, u: *Sjeme je riječ Božja*, Razmišljanja nedjeljna i blagdanska. Krtijaga 2/godina B, KS, Zagreb 1987, 234-237.

voga, dobrog Učitelja doznati nešto više nego je objavljeno u SZ, možda još neku jedanaestu zapovijed.

Bog je jedan, isti u SZ i NZ, daljnje zapovijedi nema, ali Isus ipak donosi nešto sasvim novo. Uz redovite zapovijedi on zna i pokazuje put savršenijeg života. Zato Marko naglašava da ga je Isus milo pogledao a zatim upravio poziv na savršeniji put. Ovaj poziv je zahtjevan: mora se osloboditi svega zemaljskoga i slijediti Isusa. To odreknuće dariva nena vezanost i slobodu za potpuno predanje Isusu, te je ujedno jamstvo postizanja vječnoga života.⁷

Mladi čovjek traži smisao života, želi otkriti Božji naum i njegovu volju o svome životu. Razgovor koji se razvio iz mladićeva pitanja pruža Isusu mogućnost otkrivanja one posebne snage ljubavi kojom Bog ljubi onoga ili onu koji su sposobni upitati se o vlastitoj budućnosti u perspektivi svoga životnog poziva: "Na to ga Isus pogleda I zavoli...". Onaj koji neprestano traga za svojim životnim pozivom, nalazi u Kristovu srcu povlašteno mjesto. Sam Isus otkriva pravi odgovor koji Bog dariva onima koji svoju mladost žive u duhovnom traganju za zvanjem. Taj je odgovor: "Slijedi me!"⁸

Mladi radosno prihvaćaju nasljedovanje Isusa, jer upravo tu otkrivaju cijelo bogatstvo svojih mogućnosti i puninu životnog osmišljenja. Taj smisao života ostvaruje se sebedarjem koje biva uzvraceno doživljajem ljepote i istine rastući u ljubavi. U nasljedovanju Isusa mladi se osjećaju pozvanima u zajedništvo s njime kao živi članovi crkvene zajednice. U tom nasljedovanju mladi bolje razumiju osobni poziv na ljubav: u braku, u zavjetovanom životu, u svećeničkom služenju, u misijama...⁹

Poziv u Svetom Pismu

Sve svoje govore, poruke, pisma, poticaje... o duhovnim zvanjima, Ivan Pavao II. temelji na čvrstoj stijeni Božje riječi. Poziv i jest inicijativa Božja i njegov dar. Stoga se i treba to potpuno predanje osobe u službu Kraljevstva ostvarivati po oživljenom drugovanju s rječju Božjom.¹⁰ "Živa mi je želja da se prigodom ovog Svjetskog dana molitve za zvanja, koji se slavi u okviru neposredne pripreve za Veliki jubilej 2000. godine, razmišlja s obnovljenom zauzetošću o prikladnom održavanju biblijske kateheze u smislu što uspješnijeg pastorala zvanja."¹¹

Riječ Božja otkriva duboki smisao ljudske stvarnosti i dariva čovjeku sigurnost dok traži ispravno usmjerenje svoga života. Biblijska objava upoznaje nas s doživljajima različitih osoba kojima je Bog u povijesti spasenja povjeravao različite zadatke na dobrobit svoga naroda. Ta

7 Usp. M. Kirigin, *Dva stola*, Biblijsko-liturgijska razmišljanja uz nedjeljna, svagdašnja i svetačka misna čitanja, IV. svezak, Čokovac-Tkon 1971, 116-117.

8 Ivan Pavao II, *Poruka za 32. Svjetski molitveni dan za duhovna zvanja na četvrtu uskrsnu nedjelju 7. svibnja 1995, Vrhbosna*, 1-4/1995, 9.

9 Usp. isto.

10 Usp. Ivan Pavao II, *Tertio millennio adveniente*, Apostolsko pismo o pripremi jubileja godine 2000, KS, Zagreb 1994, br. 40.

11 Ivan Pavao II, *Poruka za XXXIV. Svjetski dan molitve za zvanja, Vrhbosna*, 1/1997, 19.

objava pomaže i nama danas na području pasterala zvanja da bolje shvatimo način i dosege poziva koji On upućuje muškarcima i ženama svih krajeva i vremena.

U ostvarivanju svih svojih planova u povijesti spasenja Bog želi suradnju čovjeka, svoga stvorenja. Sveto Pismo obiluje prikazima poziva na potpuno predanje u službu Božju radi čovjekova dobra. Povijest spasenja prikazana je kao povijest zvanja u kojoj su isprepleteni poziv Gospodnji i odgovor ljudi. Zvanje zapravo i može biti ispravno ostvareno tek po susretu dviju slobodnih osoba, božanske i ljudske. Važnost riječi Božje i jest upravo u tome što pojedinac mora biti njome osobno zahvaćen te se staviti Bogu potpuno u službu. To je početak nasljedovanja, koje nije oslobođeno teškoća, kušnji, kolebanja i novih pokušaja, te polagano prerasta u povjerenje prema Bogu i u sve odanije predanje njegovu vodstvu i volji.

Svakom pozvanom Bog objavljuje duboki smisao Riječi, koja i jest zapravo trajno razotkrivanje njegove osobe, do same objave Krista koji je konačni smisao života. "Tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlo života" (Iv 8,12). Riječ vječnoga Oca, sam Krist i danas po svome Svetom Duhu, uzor je svakog ljudskog poziva, On nam otkriva životni put i omogućava ostvarenje duhovnih plodova svih naših ljudskih poslanja.

Stoga osobno čitanje Svetog Pisma, kao i svaka biblijska kateheza, prilika su za oslušivanje poticaja Duha Kristova koji nam rasvjetljava i osmišljava pravo značenje i životnu primjenu svete poruke. Upravo on oživljava Riječ, daje joj pokretnu, životnu snagu, pomažući nam shvatiti najvažnije za ovaj povijesni trenutak. "Sveto Pismo treba čitati i tumačiti uz pomoć istoga Duha u kojem je bilo i napisano."¹²

Cilj je svake biblijske kateheze u smislu pasterala zvanja da čovjeka potakne na raspoloženje poučljivosti, prihvaćanja i poslušnosti Duhu Isusovu. Samo onaj tko je obasjan i prožet njegovim svjetlom, sposoban je dalje unapređivati klicu zvanja u sebi i u drugima. To iskustvo nam svjedoče toliki utemeljitelji i osnivači redovničkih zajednica i instituta posvećenog života, koji su posredovali pri ustrajnom otkrivanju i spremnom prihvaćanju Gospodinova poziva.¹³

Katolička egzegeza pomaže pri otkrivanju, osvjetljavanju i objedinjavanju ljudskog i božanskog aspekta biblijske objave koja je sadržana u Božjoj susretljivosti s čovjekom koji je pozvan na susret i trajnu suradnju.¹⁴ Biblijska Riječ upućena je svim vremenima i prostorima, cijelom čovječanstvu. Postala je uobličena u ljudski govor da bi svi mogli razumjeti poruku svoga Stvoritelja. Bog ne želi da njegova riječ ostane udaljena, nema nikoga tko bi bio tako daleko od nje, jer Riječ je svima posve blizu, "u tvojim ustima i u tvome srcu, da je vršiš" (Pnz 30,14). U naše vrijeme, nužan je veliki napor, ne samo znanstvenika i propovjednika, nego i onih koji šire na druge načine biblijsku poruku da koriste sve moguće načine i sredstva, a danas uistinu postoje mnoga, da sveopće zna-

¹² *Dei Verbum*, 12.

¹³ Usp. Ivan Pavao II, v. bilj. 11.

¹⁴ Papinska biblijska komisija, *Tumačenje Biblije u Crkvi, Govor Ivana Pavla II. i dokument Papinske biblijske komisije*, Niz Dokumenti 99, KS, Zagreb 1995, br. 14.

čenje Božanske riječi dotakne svakog čovjeka pozvanogna suradnju i prihvaćanje poziva radi očitovanja njezine spasiteljske učinkovitosti.¹⁵

Prisjetimo se samo nekih stranica Svetoga Pisma koje donosi obilje Božjih intervencija u ljudsku povijest. Sam Bog oslobađa potomstvo Abrahamovo, Izakovo, Jakovljevo - iz egipatskog ropstva, želeći od njih učiniti jedan narod. Povijest tog naroda Božjeg započinje svečanom ponudom i prihvaćanjem saveza Jahvina s Izraelom koji postaje njegov narod a Jahve njihov Bog. Bog otkriva plan spasenja pozivajući Izraela da postane Božji narod (Izl 6,2-8). Uvjeti saveza s Bogom naviješteni su posredovanjem Mojsijevim (Izl 19,3-8). Sinajski savez zaključen je svečanim liturgijskim činom (Izl 24,3-8).

Isus naviješta Božje Kraljevstvo ostvarujući stara mesijanska proročanstva. Sam propovijedajući prelazi granice Palestine želeći naglasiti da je Radosna vijest obraćenja i spasenja upućena svima (Mt 4,12-17.23-25), a učenicima naređuje da prošire na sve narode poziv ulaska u Božji narod, time Crkvi povjerava opće poslanje - sve ljude učiniti učenicima Isusovim (Mt 28,18-20).

Povijest poziva Božjeg naroda, pojedinaca, proroka, učenika, apostola, kršćana, pogana..., prikazana u Svetom Pismu, neiscrpno je vrelo nadahnuća i razmišljanja za svakog kršćanina. Na njima Ivan Pavao II. temelji svoje govore, pisma i poruke osvjetljavajući na taj način stalnu Božju brigu i blizinu za svakog čovjeka. Bog poziva Abrahama (Post 12,1-3), Mojsija (Izl 3,4), Gideona (Suci 6,11-22), Samuela (1 Sam 3,1-21), Arona (Ps 104,26), Izaiju (Iz 6,8; 8,11; 42,6; 49,1-6), Jeremiju (Jr 1,4-19; 20,7; Sir 49,7), Ezekiela (2,3; 16,6).

Isus poziva učenike (Mt 8,18-22,...; Mk 8,34,...; Lk 9,23,...; Iv 12,26,...), apostole (Mt 4,18-22), osobno: Mateja (Mt 9,9), Šimuna i Andriju (Mk 1,16-20), Jakova i Ivana (Mk 1,19), Levija (Lk 5,27), Petra i Filipa (Iv 1,42-43), bogatog mladića (Mt 19,16...; Mk 10,21; Lk 18,18-23), Pavla (Rim 1,1) kršćane (Gal 1,6,...), pogane (Dj 15,7; Ef 3,7-9)... Tako bismo mogli nastaviti kroz povijest Crkve do naših dana pratiti osobne pozive u službu posvećivanja, naviještanja i vođenja naroda Božjega dok ne dođemo do svoga imena, te se u poniznosti zapitamo: "Bože, zar si pozvao mene?"

Prikaz Papinih poruka za Dan zvanja

Poruke Ivana Pavla II. za Svjetski dan molitve za zvanja, iako su nasljeđe Pavla VI, zauzimaju izuzetno značenje u povijesti zvanja, napose u njegovu nastojanju oko pastorala zvanja. U svojoj prvoj poruci (od 6. siječnja 1979.), zahvaljujući Pavlu VI. za ustanovu Dana molitve za zvanja (23. siječnja 1964.), Ivan Pavao II. ističe glavnu misao: "*Moliti - pozvati - odgovoriti*" (XVI. Svjetski dan molitve za zvanja). U pismo je utkana prigodna Papina molitva, prvi put u poruci izričito spomenuta Presveta Djevica, Kraljica Apostola koja će ubuduće pratiti sve njegove govore, pisma i poruke.¹⁶

¹⁵ Usp. isto, br. 15.

¹⁶ Usp. *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, II/I, 1979, Libreria Editrice Vaticana, str. 957-941.

Dok molimo Gospoda da pošalje radnike u svoju žetvu, "tražimo samo ono, kaže Papa, što i on želi". Tu nam je molitvu Krist naredio, i mi je puni nade i povjerenja izvršavamo. Potrebno je moliti uvijek i svugdje: u katedralama u kojima biskup moli sa svojim svećenicima, redovnicima, redovnicama, misionarima, svećeničkim i redovničkim pripravnicima, s narodom, s mladima i najmlađima; u župskim zajednicama, svetištima, odgojnim ustanovama, bolnicama... Vrhunac svake molitve jest slavljenje Euharistije.

Krist je osobno pozivao (Mt 4,19; 19,21; Iv 12,26,...) te želi da se njegov poziv širi kroz sva vremena i "sve do nakraj zemlje" (Dj 1,8). Naša je dužnost pozivati a ostalo će učiniti Gospodar osobnih darova po svojoj preobilnoj milosti.

Uz osobitu važnost molitve i pozivanja, Ivan Pavao II. posebno se obraća mladima, koje naziva "nadom Crkve i svojom nadom", stavljajući im pred oči spremne odgovore prihvaćanja Božjeg zova sačuvane u evanđeoskoj riznici. Tu je odgovor Petrov i Andrijin: "I oni, ostavivši mreže, pođoše za njim" (Mt 4,20); ili odgovor carinika Levija: "I on, ostavivši sve, podiže se i pođe za njim" (Lk 5,28); odgovor Savlov: "Što mi je činiti, Gospode?" (Dj 22,10)... Razmislite dobro o tome, kaže Papa mladima, potičući ih da daju svoj odgovor osobno Kristu koji ih poziva na tako velike stvari.

"*Navješćujte - razmislite - molite*" (1980.) sažetak je sljedeće Papine poruke. Isus je imao poslanje Svećenika, Učitelja i Pastira koje predaje apostolima i preko njih njihovim nasljednicima: "Kao što je Otac poslao mene i ja šaljem vas" (Iv 20,21). Postavljeni su u svijet kao znak i vidljivo sredstvo žive i djelatne prisutnosti Uskrsloga Gospoda, da po neizrecivu daru Duha Svetoga stvaraju novu zajednicu ljudi obdarenih izvornim svetim obilježjem Svećenika, Učitelja i Pastira Novoga Zavjeta. Ovi darovi i ovlaštenja ujedno su i obveza navještanja, posvećivanja, upućivanja, neumornog poticanja i prednjačenja u molitvi i razmišljanju o nastavljanju poslanja Crkve u svijetu. "Mladi, Crkva vas treba, jer je djelo koje ona mora izvršiti veliko."¹⁷

"*Mjesne Crkve i zvanja*" (1981.) tema je ovogodišnje Papine poruke za Dan zvanja inspirirana II. Međunarodnim kongresom o zvanjima, što ga je organizirala Sveta kongregacija za katolički odgoj.¹⁸ Svaka mjesna Crkva mora sve više postajati svjesna onoga što ona jest u svjetlu misterija opće Crkve. Pastiri i vjerni narod trebaju shvatiti odgovornost i otkriti svoje osobno zvanje i velikodušno prihvatiti svoje služenje crkvenoj zajednici uz pomoć snage i milosti Duha Svetoga.

"*Zvanje je poziv na život*" (1982.) ističe se u poruci koja obiluje biblijskim navodima o Božjem životu koji je darovan Crkvi i svakom čovjeku. Život smo primili na dar, pozvani smo darivati ga drugima. Sam Isus nam otkriva misterij kršćanskih zvanja. On je darovao svoj život da bismo mi živjeli. To je ujedno i poticaj svim pozvanim na spremnost za žrtvovanje osobnog života, sposobnosti, vremena..., da bi i drugi živjeli, "da bi ga imali u izobilju".

¹⁷ Usp. J. Batelja, *Žetva je velika*, Zagreb 1985, 43-44.

¹⁸ II. Međunarodni kongres o zvanjima održan je u Rimu 10. - 16. svibnja 1981.

Istaknut je nadalje jedinstveni i trinitarni aspekt Božjeg života: Otac je "izvor života" (Iv 17,1), Sin "očitova" (1 Iv 1,2) taj život te ga daje u izobilju, (Iv 10,10), a Duh Sveti dariva taj život svim ljudima. Crkva je rođena da živi te da dariva život. Riječ Božja, sakramenti, posebne službe u Crkvi su radi života. Crkva je majka života i stoga "majka zvanja koja Bog dariva radi života", ističe Papa. Obitelji, cijela Crkva, napose sami svećenici pozvani su na ustrajnu molitvu.¹⁹

"Zvanje je čin poštovanja i povjerenja" (1983.) naglašava Ivan Pavao II. ističući prve plodove redovite proslave Dana molitve za zvanja. Nakon izvanjskih tegoba i unutarnjih kriza koje je Crkva pretrpjela u posljednje vrijeme, raduje nas ohrabrujući porast velikodušnosti i broja zvanja, te duhovnog i pastoralnog iskustva u apostolatu zvanja. Crkva je Božji dar spasavanja svijeta, poziv na potpuno služenje Crkvi jest osobit Božji dar, svi smo dužni Bogu upravljati molitvu zahvalnosti za ove darove.

"Molitva je najizvršnije sredstvo u korist zvanja" (1984.) kaže Papa sjemeništarcima i svim ostalima koji se pripremaju na posvećeni život. Uskrsli Gospod, Dobri Pastir, po svetim zvanjima na vidljiv način jamči svoju prisutnost u obnovljenom čovječanstvu te traži da svi vjernici sudjeluju kako ne bi uzmanjkalo tih svjedoka. Molitva za zvanja mora biti redovita i sveopća, usredotočena na Euharistiju kao izvor ministerijalnog svećeništva i svih zvanja. Svako zauzimanje za zvanja, pozivanje, odgoj, suradnja, slanje..., moraju biti prožeti molitvom roditelja, pozvanih, mladih, cijele zajednice sabrane oko Dobrog Pastira.

"Mladi, Krist vas ljubi, zove i šalje" (1985.) poručuje Pastir univerzalne Crkve za Dan duhovnih zvanja u godini koju su Ujedinjeni narodi proglasili "Međunarodnom godinom mladih". Evanđeoska poruka je i moja poruka: prema vama mladima Krist ima osobitu ljubav i potiče vas na ljubav. Eto radosne vijesti koja vas nužno ispunja udivljenjem. Kristova ljubav je najveća sila na svijetu, ona je vaša snaga. Kad ga mladić ili djevojka osobno susretne i otkriju njegovu ljubav, pouzdaju se u njega, slušaju njegov glas, nasljeđuju ga spremni na sve, čak i na žrtvu za njega. Ističući uzore onih koji su se odazvali Kristu pripravljajući se u sjemeništima, novicijatima i drugim odgojnim ustanovama da prime sveti red, Papa njih, ali i sve mlade hrabri i ističe da sam Krist preko njihovih osoba želi doseći cijelo čovječanstvo. Na poseban način dužni su biskupi, prezbiteri, posvećene osobe, animatori zvanja, roditelji, katehete, učitelji, odgojitelji, biti "hrabri posrednici poziva koji Gospod upućuje mladima", te služiti im, jer "služenje mladima jest služenje Crkvi".²⁰

19 Ivan Pavao II. na samom početku svoga pontifikata, govoreći o svećeničkom identitetu, naglašava važnost molitve u njihovu radu i životu. "Uzaludno je raspravljati o identitetu današnjeg svećenika bez molitve. Upravo ustrajnom molitvom ostvaruje se pravi evanđeoski dinamizam i specifični stil svećeničkog života. Molitva pomaže da pronademo pravo svjetlo koje nas je vodilo od početka našeg svećeničkog poziva... Molitva pomaže da se stalno obraćamo Bogu, da nam duh bude neprestano usmjeren na njega. To usmjerenje nam je nužno želimo li druge voditi Bogu. Molitva nam pomaže da vjerujemo, da se nadamo, da ljubimo i kada nas naša ljudska slabost sprječava." *Novo incipiente, L'Osservatore Romano*, 9-10/1979, 3.

20 Ivan Pavao II, često naglašava da svetost i apostolski žar čine svećenika suvremenim pastirima: "Nastojte postati »umjetnici« u apostolskom radu, kakvih je puna povijest Crkve. Svakome od nas govore, na primjer, sv. Vinko Paulski, sv. Ivan Marija Vianney, sv. Ivan Bosco, bl. Maksimilijan Kolbe i toliki drugi. Svaki od njih razlikovao se od ostalih, svaki je bio sin svoga vremena i »prilagođen« svome vremenu. To »prilagodavanje« bio je poseban odgovor Evanđelju, potreban odgovor

"Župske zajednice i obitelji doprinose porastu zvanja" (1986.) te stoga imaju posebnu odgovornost svojom suradnjom, ustrajnom molitvom i svakovrsnim djelovanjem promicati svećenička i đakonska, te muška i redovnička zvanja kao i misionarska zvanja osoba posvećenih u svjetovnim institutima. Župnici i njihovi suradnici u dušobrižništvu, zajedno s biskupom su autentični nastavljači poslanja Isusa, Dobrog Pastira koji žrtvuje svoj život za svoje i sve ih poznaje po imenu (usp. 10,4). Papa poziva narod Božji da bude *živa zajednica*, a zajednica bez zvanja jest kao obitelj bez djece. Da bude *zajednica koja moli*, jer zvanja su dar koji se prima po molitvi u kojoj su ujedinjene sve patnje onih koji trpe tijelom ili duhom. Da bude *zajednica koja poziva* upravljajući Kristov zahtjev današnjem svijetu da smo mu svi potrebni u prenošenju poziva. Da bude *missionarska zajednica* jer je sva Crkva misionarska a Kristova ljubav ne poznaje granica, želi doći do svakog čovjeka svih krajeva i vremena.

"Zvanje i poslanje laika u Crkvi i svijetu" (1987.) tema je ovogodišnje poruke za dan zvanja, nadahnuta dvadesetom godišnjicom II. vaticanskog koncila i ujedno najava naredne Biskupske sinode koja će uskoro obrađivati upravo ovu temu. Svi smo u Crkvi primili pozive koji se međusobno upotpunjuju i svi su usmjereni jedinstvenom cilju. Papa se najprije obraća kršćanskim roditeljima koji imaju prvenstvenu ulogu u Crkvi i u društvu, napominjući da u obiteljima niču i razvijaju se svećenička i redovnička zvanja. Koncil naziva obitelj "prvim sjemeništem", te preporuča da se u njima stvore uvjeti za njihov rast (usp. OT 2). Suočeni s pojavom opadanja broja onih koji se posvećuju svećeničkom ili redovničkom životu, ne možemo ostati pasivni. Ponajprije, svi možemo mnogo učiniti molitvom. Molitva je stalna dužnost svih. Budućnost zvanja u rukama je Božjim, ali na određen način i u našim rukama. Molitva je naša snaga.

"Marija uzor i posrednica svakog poziva" (1988.) i danas "mnogostrukim zagovorima nastavlja zadobivati darove vječnog spasa" (LG 62), dakle, i darove zvanja. U ovoj Marijanskoj godini ne možemo se ne prisjetiti riječi koje joj je Isus uputio s križa: "Ženo, evo ti sina"; kao i riječi učeniku: "Evo ti majke" (Iv 19, 26-27). Ove riječi jasno određuju Marijino mjesto u životu Kristovih učenika izražavajući njezino novo duhovno majčinstvo, da ona izmoli dar Duha Svetoga koji podiže nove sinove Božje.²¹ Neka marijanska svetišta širom svijeta postanu mjesta poticaja i središta usrdne molitve za zvanja da bi naše molitve Gospodaru žetve bile uslišane po Marijinoj zaštiti. Neka se svi, posebno mladi, približe Mariji koja u sebi nosi nerazorivo blago neprolazne mladosti i ljepote.²²

"Katoličke škole rasadišta su zvanja" (1989.) jer se one po želji Crkve zalažu za cjelovito oblikovanje čovjeka i trebaju promicati ona duhov-

onim vremenima, bio je, naime, odgovor svetosti i apostolskog žara." *Novo incipiente, L'Osservatore Romano*, 9-10/1979, 2.

²¹ Usp. *Redemptoris Mater*, 44.

²² *Juan Pavao II.* ustrajno potiče svećeničke i redovničke pripravnike i same svećenike na ljubav prema Mariji: "Među pukom Božjim, koji upravlja pogled Mariji s neizmjernom ljubavi i nadom, vi morate gledati Mariju osobitom ljubavi i nadom. Vi morate naviještati Krista njezina Sina. Tko bi mogao bolje od njegove Majke predati vam istinu o njemu? Vi morate Kristom hraniti ljudska srca. Tko bi mogao učiniti da postanete svjesniji službe koju obavljate, ako ne ona koja je njega ot hranila?" *Novo incipiente, L'Osservatore romano*, 9-10/1979, 4.

na zvanja koja Duh dariva mladenačkim dušama. Katoličke škole trebaju pridonijeti takvom rastu ljudi koji će naviještati Radosnu Vijest primjereno našem vremenu, prožetom zabrinjavajućom ravnodušnošću. Škola bi na taj način dala svoj prilog istinskom odgoju mladih i odgovorila njihovim očekivanjima pomažući im u osmišljavanju i usrećivanju života. Učenici trebaju biti svjesni da Crkva mnogo ulaže u katoličke škole u kojima dobivaju obilje poticaja za kršćanski život. Stoga trebaju biti spremni donijeti obilat rod, surađujući u karitativnom radu, pomagati najsiromašnijim, svjedočiti Krista, te se velikodušno odazvati na potpuno predanje u službu Kristu i njegovoj Crkvi ako čuju njegov glas. "Budite hrabri, Gospod vas zove a svijet vas čeka!"²³

"*Prvenstvo Duhovnog života u formaciji današnjih svećenika*" (1990.) naglašava Ivan Pavao II. uz ovaj Dan zvanja i predstojeću Sinodu biskupa koja će razmatrati istu temu. Crkva se okuplja u Isusovo ime i moli Gospoda da podari posebno posvećena zvanja. Svećenici, đakoni, redovnici, redovnice, župne zajednice, grupe, društva i pokreti trebaju upraviti molitvu zajedničkom nebeskom Ocu da svoju Crkvu obogati novim zvanjima. Temelj je svakog poziva u punom zajedništvu s Bogom. Posebno posvećenje života samo je nastavak poziva primljenog na krštenju koji se hrani, stasa, i jača ozbiljnim i trajnim njegovanjem Božanskog života do životne odluke kojom se osoba potpuno stavlja u službu Božje providnosti i na služenje braći i sestrama. Ta sredstva su: slušanje riječi Božje, djelatno sudjelovanje u sakramentima, osobito Euharistiji, sakrament pokore jest neprestano obraćenje srca, osobna molitva, duhovno vodstvo, odana ljubav prema presvetoj Djevici, spremnost na žrtvu i odricanje.²⁴

"*Kateheza poziva na predanje u službu ljubavi*" (1991.) jer ima za cilj upoznavanja Kristova misterija u svjetlu Božje riječi. Svoj temeljni smisao ispunjava kada postane škola molitve koja omogućava pojedincima uspostaviti dijalog ljubavi s Bogom Stvoriteljem, s Isusom našim učiteljem i Spasiteljem, i Duhom Svetim darivateljem života. U ovom smislu trebaju katehista shvatiti svoju odgovornost prema Crkvi, napose prema onima kojima je namijenjena njihova pouka. Papina je želja da njegova poruka stigne do svih koje Duh Sveti poziva na suradnju: do kršćanskih roditelja, svećenika, redovnika, svjetovnjaka koji su uključeni u odgoj. Posebno neka ova poruka takne srce i duh onih brojnih katehista koji nesebično surađuju s crkvenim pastirima u svim mjesnim Crkvama u evangeliziranju svake nove generacije.²⁵

23 *Ivan Pavao II. uz spreman odaziv naglašava i vjernost Kristu koja je dokaz nutarnje zrelosti i znak osobnog dostojanstva. "Vjernost osobnom obećanju ujedno je dužnost i dokaz nutarnje zrelosti samog svećenika, i znak njegova prezbiteriskog dostojanstva." Isto, 3.*

24 *Ivan Pavao II. opominje da krize u životu svećeničkih i redovničkih kandidata, kao i samih svećenika nisu rijetkost. Ali "u takvim trenucima svatko mora pronaći u sebi ono stajalište poniznosti i iskrenosti prema Bogu i svojoj savjesti, koje je upravo izvor snage koja će nadjačati kolebanje. Tada se rada pouzdanje, slično Pavlovu: «Sve mogu u onome koji me jača» (Fil 4,13). Ovo je ujedno i iskustvo brojnih svećenika, ovo je dokazano stvarnošću života. Isto.*

25 *Nova evangelizacija koju je proglasila Njegova Svetost papa Ivan Pavao II. za jubilej 2000., mora se početi ostvarivati u odgoju kao primarnoj zadaći Crkve. Njegovu poruku za novu evangelizaciju tvore tri temeljne misli: ponajprije zauzimanje za mlade; ljudski i znanstveni odgoj; uvjeti u kojima mladi danas žive. Usp. A. Sapa, *L'educazione in Europa, Seminario*, 4/1996, 669.*

"*Radost poziva*" (1992.) potvrđena je u samim počecima Crkve "A učenici bijahu puni radosti i Duha Svetoga" (Dj 13,52). Oduševljeno svjedočenje duhovnog poziva potrebno je i danas, kako čovjek ne bi nikada zaboravio da je njegova prava dimenzija vječnost. Čovjek je stvoren za "nova nebesa i novu zemlju" (2 Pt 3,13), proglašavajući da je konačna sreća isključivo u neizmjerljivoj Božjoj ljubavi. Kršćanskom puku neophodni su muškarci i žene, koji u radosnom darivanju Gospodu, pronalaze smisao svoga postojanja, te time postaju "svjetlo svijeta i sol zemlje", graditelji nade svima koji sumnjaju u vječnu novost kršćanskog ideala. Teolozi i svi koji pišu o vjerskim temama trebaju se zalagati da rasvijetle katoličku tradiciju i teološko značenje duhovnog poziva.

"*Kultiviranje temelja poziva*" (1993.) omogućava stvarnu "kulturu poziva", ističe Ivan Pavao II. na početku ovogodišnje poruke za Dan znanja. Polazište je: formiranje savjesti, osjetljivost za duhovne i moralne vrednote, promicanje i obrana ideala, kao što su bratstvo među ljudima, svetost života, zajednička solidarnost i javni red. Ova kultura omogućava suvremenom čovjeku da usvajanjem viših vrednota ljubavi, prijateljavanjem, molitvom i razmatranjem pronađe samoga sebe. Osobito mladim ljudima se danas sugeriraju skromni i preniski ciljevi koji su daleko ispod njihovih mogućnosti. Stoga ih Papa poziva da dopuste da ih takne Kristova ljubav, da mu prepoznaju glas koji odzvanja u njihovim srcima. Spremnim odzivom Kristovu zovu najuspješnije se ostvaruje smisao života i postojanja. Na kulturu smrti koja se danas širi na sve strane nužno je odgovoriti kulturom života! Zato je potrebno pažljivo slušati Kristov glas.²⁶

"*Uloga obitelji u odgoju zvanja*" (1994.) redovito je isticana u Papi-nim govorima i porukama ali u ovoj "Međunarodnoj godini obitelji" ima poseban naglasak. I uz sve povijesne promjene, obitelj ostaje najpotpunija i najbogatija škola ljudskog roda u kojoj se doživljava najznačajnije iskustvo istinske ljubavi, vjernosti i zaštite života. Obitelj treba biti svjesna svog posebnog značenja u posvećivanju svagdanjeg života živjeti blagost, pravednost, milosrđe, mir i čistoću srca (usp. Ef 4,1-4).²⁷ Kršćanski roditelji, već od najranijeg djetinjstva svoje djece, pokazujući im ljubaznu brigu, primjerom i riječju prenose na njih iskren i doživljen odnos prema Bogu, koji se očituje ljubavlju, vjernošću i molitvom.²⁸ Roditelji bi trebali prihvatiti kao milosni dar što Bog poziva njihovu djecu u svećeničko ili redovničko zvanje. Tu milost treba isprositi molitvom i prihvatiti s zahvalnošću prenoseći na djecu radost zbog iskazanog milosrđa Božjeg. Župske zajednice trebaju djelotvorno podupirati ovo poslanje obitelji pouzdavajući se u Božje vodstvo.

26 "Pozornost budi pozornost. Bez pozornosti nema ušiju za poziv. Kad jednom nauči pozornost, Samuel će moći sam hodati i sam razabrati Jahvinu volju. I dječak i učitelj žive od pozornosti. Pozornost je točka u kojoj se susreću poziv, predanje i odziv. Ona je otvorenost duha, budnost duha za poziv koji me zove i za poziv kojim je pozvan drugi... Poziv tako budi na pozornost i pozornost odgovara pozivu. Zov i pozornost, te dvije strane koje tvore srž poziva, proizlaze iz onoga što poziv jest: dar i izabranje..." A. Vučković, *Esej o pozivu, Služba Božja*, 1/1997, 84.

27 Usp. *Familiaris consortio*, 21.

28 Usp. *Lumen gentium*, 35; *Apostolicam actuositatem*, 11.

"*Pastorizacija mladih je pastoral zvanja*" (1995.) naglašava Ivan Pavao II. o desetoj godišnjici "Međunarodne godine mladih". Omiljeni poziv mladima na razmišljanje o Kristovu susretu s mladićem koga Isus "pogleda, zavoli, i pozva" (usp. Mk 10,21).²⁹ Uz neizmjeno pouzdanje u milost Božju veliku ulogu u odgoju mladih, napose za duhovna zvanja, imaju kršćanske zajednice i same obitelji. Marija je uzor vjernosti i odziva na Božji zov, ali isto tako ustrajna moliteljica do potpunog predanja u volju Božju. Svaki Svjetski dan molitve za zvanja ima prvotni cilj sve nas potaknuti upravo na molitvu. Cijela Crkva u ove dane moli s pouzdanjem i nadom, uvjereni da su zvanja dar koji treba izmoliti i zavrijediti svetošću života.

"*Kršćanska zajednica jača vjeru pozvanih*" (1996.) jer se u njoj očituje otajstvo Oca koji poziva, Sina koji upućuje i Duha koji posvećuje. "Zvanje, poziv Božji, rađa se u iskustvu zajednice i urađa zauzetošću za opću Crkvu i mjesne zajednice."³⁰ Kršćanska zajednica treba ponajprije slušati Božju riječ kako bi prihvatila njegovo svjetlo koje usmjerava čovjekovo srce. Nakon prihvaćanja poruke zajednice trebaju uporno moliti da se ispuni volja Gospodnja koja prvenstveno traži intenzivni svagdašnji duhovni život. Ta molitva daje ujedno i dragocjenu snagu za nasljeđivanje Dobrog Pastira. Nadalje zajednice trebaju biti osjetljive za misionske potrebe radi onih koji još nisu upoznali Krista našeg Otkupitelja. Napokon, zajednice trebaju biti otvorene za služenje siromašnima. Služenje u ljubavi temelj je svakog poziva. Stoga, vjerodostojni pastoral zvanja, neće posustati u odgoju mladih za radosno prihvaćanje obveze, za nesebično služenje, za požrtvornost i za bezuvjetno sebedarje.³¹

"*Riječ Božja poziva na potpuno predanje*" (1997.) radi služenja Kraljevstvu njegovu. Ovogodišnji Svjetski dan molitve za zvanja uklapa se u neposrednu pripravu za Veliki jubilej 2000. godine. Ova je godina posvećena razmišljanju o otajstvu Krista, Riječi Očeve, koji je radi nas postao čovjekom. U ovoj našoj suvremenoj kulturi, posebno u društvima koja baštine kršćansku tradiciju, nužno je oživiti i obnoviti službu Riječi radi dubljeg upoznavanja otajstva njegove poruke. Kateheza pomaže da vjera postaje sve zrelija te čovjeka čini odgovornim i potiče ga na uočavanje znakova zova Božjeg u svagdanjem životu. Papa posebno poziva svećenike, dijecezanske i redovničke, da se zauzimaju na sve načine promicati ljubav prema Svetom Pismu među vjernicima, potičući ih na zalaganje za duhovna zvanja. Mladi su pozvani da velikodušno odgovore zovu Evanđelja, darivajući svoj život Kristu i braći. "Imajte povjerenja u njega, On Vas neće razočarati u vašim željama i planovima, On će vas ispuniti smislom i radošću."³²

29 Vidi točku 1. ovog prikaza.

30 Ivan Pavao II., *Poduprijeti hod vjere kod onih muškaraca i žena koji namjeravaju slijediti Krista posvetivši se nepodijeljena srca*, *Vrhbosna*, 1/1996, 8.

31 *Pastores dabo vobis*, 40.

32 Ivan Pavao II., *Poruka za XXXIV. Svjetski dan molitve za zvanja*, *Vrhbosna*, 1/1997, 20.

Zaključak

Ovaj kratki prikaz poruka Ivana Pavla II. za Svjetski dan molitve za duhovna zvanja, pokušaj je otkrivanja bogate riznice dubokih misli i iskrenih poticaja svima koji su odgovorni za pastoral zvanja. Papa sam o dvadesetoj godišnjici Dana molitve za zvanja ističe svoje glavne točke: Riječ Božja i zvanja, molitva i zvanja, svjedočenje i zvanja, osobni poziv i zvanja... Uz ove misli uočljiva je njegova zauzetost za zdravu suvremenost, prateći dnevna zbivanja, redovito se obraća mladima pozivajući ih na oduševljeno nasljedovanje Krista koji obogaćuje, usrećuje i osmišljava njihov život. U tome im mora pomagati ponajprije njihova obitelj, župska zajednica, katehete, odgojitelji, napose svećenici i biskupi,³³ pozdavajući se u Božju milost koja se dariva svima po molitvi i zagovoru Djevice Marije, moćne zagovornice i uzora vjere i predanja u službu Kraljevstva. Marija je bila spremna trpjeti i trpjela je. Bila je spremna na žrtvu i predanje, i žrtvovala se. Svaki koji se potpuno predaje u službu Kristu, treba biti spreman na sva ta odricanja. U tegobnim životnim trenucima jača nas i prosvjetljuje sam Gospod koji je obećao: "Učit ću te, put ti kazat kojim ti je ići, svjetovat ću te, oko će moje bdjeti nad tobom." (Ps 32,8). Spremno prihvaćajući žrtvu i odricanje, sljedbenici Dobrog Pastira ispunjavu svoju prvu zadaću, postaju svjedoci i uzori mladima. Heroizam ne ulijeva strah u mlade, nego ih oduševljava, a osrednjost i mladost ih zbunjuje.³⁴

33 Prisjetimo se samo novijih dokumenata o obnovi odgoja svećničkih i redovničkih kandidata koje je Ivan Pavao II. pokrenuo sa zaduženim za pastoral zvanja: *Pastores dabo vobis*. Esortazione apostolica postsinodale di Giovanni Paolo II, *La formazione dei sacerdoti nelle circostanze attuali*, EP, Milano 1992; *La preparazione degli educatori nei seminari*, Congregazione per l'educazione cattolica, EP, Milano 1994; *L'ordinazione sacerdotale*, Lettera apostolica di Giovanni Paolo II, EP, Milano 1994; *Direttorio per il ministero e la vita dei presbiteri*, Congregazione per il clero, EP, Milano 1994. Uz druge dokumente treba spomenuti redovite poruke svećenicima za Sveti četvrtak, te prigodne govore, pisma, poticaje...

34 Usp. A. H. Berthet, *Nasljednika svog odgoji*, Zagreb 1985, 21.

**JESUS SAH IHN AN, UND WEIL ER IHN LIEBTE,
BERIEF ER IHN ZUR NACHFOLGE**
Die Worte vom Papst Johannes Paul II. zum Weltgebetstag für geistliche Berufe

Zusammenfassung

Es ist nicht so leicht, das ganze Einsetzen vom Papst Johannes Paul II. in allen Bereichen des kirchlichen Lebens zu folgen. Sogar auch die einzelnen Ausblicke seiner pastoralen Einsätze fordern ein ständiges Nachgehen und Forschen seiner Reden, Briefen, Ansprachen... Hier wurde nur teilweise und kurz ein Überblick seiner Ansprachen zum Weltgebetstag für geistliche Berufe gebracht.

Jede Erneuerung, und besonders jene im geistlichen Bereich, bedarf eines Vorläufers. Eben diese geistliche Erneuerung ist zu diesem Zeitpunkt und in dieser Umgebung nötig für unser Volk. Auf besondere Weise bedürfen wir einer Erneuerung auf der Ebene der Berufsbildung und -Erziehung der Priester- und Ordenskandidaten. Sie soll auf der Frohbotschaft Jesu und auf den Richtlinien des heutigen kirchlichen Lehramts basieren. Gewiss sind die Worte des Papstes zum Weltgebetstag für die geistlichen Berufe konkrete Anweisungen für diese unsere komplexen Zeiten. Dieser Beitrag ist nur ein Versuch, um die reiche Schatzkammer der tiefen Gedanken und der aufrichtigen Anregungen zu eröffnen für alle, die für die Seelsorge der geistlichen Berufe verantwortlich sind.